

Науково - практична конференція

**«ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ»**

до 30-річчя Національної академії правових
наук України

15 червня 2023 року

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

м. Вінниця

Рекомендовано Вченою радою факультету права, публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (№11 від 28.06.2023) та Вченою радою Державної наукової установи «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України» (протокол № 7 від 17.07.2023).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Лазаренко Н. І. – ректор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України; Пилипчук В. Г. – директор Державної наукової установи «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України», академік НАПрН України, доктор юридичних наук, професор;

Коломієць А. М. – проректор з наукової роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор;

Яременко О. І. – декан факультету права, публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кандидат наук з державного управління, доцент, Заслужений юрист України;

Мельничук О. Ф. – завідувач кафедри публічно-правових дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор юридичних наук, професор;

Кронівець Т. М. – завідувач кафедри фундаментальних і приватно-правових дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кандидат юридичних наук, адвокат;

Кононенко В. В. – завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор історичних наук, професор;

Лапшин С. А. – заступник декана з наукової роботи факультету права, публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кандидат історичних наук, доцент.

Збірник матеріалів науково-практичної конференції «Проблеми інформаційно-правового забезпечення децентралізації державної влади та цифрової трансформації в Україні» (м. Вінниця, 2023 року). Вінниця, 2023. Т.1. 157 с.

Збірник друкується за матеріалами науково-практичної конференції «Проблеми інформаційно-правового забезпечення децентралізації державної влади та цифрової трансформації в Україні». В ньому висвітлено питання управління та організації суспільних процесів в умовах цифрової трансформації та воєнного стану зокрема.

Видання розраховане на науковців, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, менеджерів, керівників, усіх, хто цікавиться проблемою права, менеджменту, зокрема в умовах воєнного стану.

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст наукових публікацій, дотримання авторами вимог академічної доброчесності. Наукові ідеї, висловлені у збірнику, відображають особисту думку авторів.

ЗМІСТ	3
Вітальне слово ректора ВДПУ ім.М.Коцюбинського, проф.Лазаренко Н.І.....	6
Беланюк М.В.	
ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ З ПОЧАТКОМ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	7
Корж І.Ф.	
ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА РЕГІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ.....	13
Фурашев В.М.	
ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	20
Климчук О.В.	
ВПЛИВ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ НА ФОРМУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	25
Жук О.А.	
СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА, ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ.....	31
Квят Н.В.	
ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	40
Симоненко О.В. ПОЛІТИКО-КОМУНІКАТИВНА ПРАКТИКА БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	45
Корінник М.О.	
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ.....	52
Кронівець Т.М.	

2. Необхідність посиленої уваги до комплектування державних органів управління та органів місцевого самоврядування на всіх рівнях, особливо на керівних посадах, підготовленими спеціалістами у сферах відповідальності їх діяльності, мають достатній життєвий досвід та користуються повагою значною кількістю мешканців, регіону, територіальної громади, села, селища без прив'язки до партій та політичних уподобань.

3. Необхідності посилення роботи по скороченню масштабності та глибини проникнення корупційної діяльності, хабарництва та рейдерства незалежно від форм власності. Мова, на даний час, може йти поки ще про скорочення, бо, на жаль, дані якості природно притаманні людині – переважна більшість людей бажають жити «у достатку» при мінімальному витраченні зусиль.

Багато чого ще можна відмітити, але звернення уваги лише на наведене, вже надасть поштовх суттєвому приросту успішності та подальшому розквіту нашої країни, ефективності децентралізації системи державного управління.

Список використаних джерел

1 Конституція України: . URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-05#n54>

Климчук О.В.
д.е.н., професор,
професор кафедри публічного управління та адміністрування
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ВПЛИВ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ НА ФОРМУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Енергетичні пріоритети кожної країни світу формуються та змінюються під впливом різних об'єктивних і суб'єктивних факторів. Формування енергетичної безпеки – один із пріоритетних напрямів діяльності уряду країни в системі забезпечення національної безпеки. Кожна держава визначає ключові цілі політики у сфері енергетичної безпеки та механізми її ефективного реалізації, зважаючи на власні особливості організації життєдіяльності суспільства та моделі державного управління [1, 2].

Світовий досвід вказує на той факт, що формування енергетичної безпеки (достатній рівень забезпечення необхідними паливно-енергетичними ресурсами) країни без обмеження їхньої незалежності та суверенітету краще за все здійснюється внаслідок скоординованої з іншими державами енергетичної політики. Зокрема, можна відзначити успішну регулюючу діяльність Міжнародного енергетичного агентства (МЕА), а також злагоджену співпрацю Організації країн-експортерів нафти (ОПЕК), яка здійснює координування поставок «чорного золота» на світовий нафтовий ринок [3, 4]. При цьому необхідно враховувати міжнародні аспекти енергетичної безпеки, серед яких пріоритетне значення в сучасних умовах мають вплив на національну безпеку та стабільність економічних, політичних і екологічних взаємовідносин між різними державами. До таких аспектів, перш за все, належать диверсифікованість експортно-імпортних поставок енергоносіїв, розвинена інвестиційна діяльність, наявність різного роду обладнання, зокрема для генерування відновлюваної енергії, а також забезпечення і дотримання принципів реалізації Європейської Енергетичної Хартії та своєчасне міжнародне реагування на надзвичайні ситуації. Зазначені фактори визначають необхідність кваліфікованої розробки політичних, економічних, правових і організаційно-управлінських механізмів та інструментів щодо забезпечення енергетичної безпеки держави.

Енергетична безпека держави має показувати рівень виконання паливно-енергетичним комплексом його профілюючих функцій перед суспільством та державою як у звичайних, так і в критичних умовах, а також у разі надзвичайних

ситуацій, зокрема в умовах військової агресії РФ. Аналіз здатності виконання урядом таких функцій зводиться до забезпечення життєздатності діючих систем енергетики та гарантування технічної безпеки енергетичних об'єктів. Тут варто зазначити, «що кризові явища в різних галузях економіки, зокрема в енергетиці, мають відповідний цикл періодичності й не можуть тривати постійно. Під час подолання кризових процесів у державах здійснюється якісне оновлення суспільно-економічного життя, відбувається ефективне розв'язання нагальних техніко-технологічних, нормативно-правових і екологічних проблем, що в подальшому передбачає післякризове динамічне піднесення економіки держави» [5]. В результаті реформування національної економіки, якісні зміни в системі управління персоналом є необхідною умовою ефективного функціонування та розвитку підприємств [6], зокрема енергетичної сфери.

Розроблена науково обґрунтована стратегія збалансованого розвитку економіки стає одним із основних засобів запобігання виникненню можливих загроз безперебійному енергозабезпеченню всіх виробничих сфер держави. Політика, спрямована на досягнення оптимальної енергоефективності економіки будь-якої держави, є складною комбінацією внутрішньо й зовнішньо орієнтованих заходів, які визначають сутнісні особливості країни у конкретний момент її соціально-економічного та політичного розвитку [7]. Тому управлінська діяльність у сфері енергетичної безпеки не є однозначною та прямолінійною, оскільки потребує врахування різних аспектів життєдіяльності країни. Йдеться про ресурсні, технічні, економічні, екологічні, організаційно-адміністративні, управлінські, соціальні, інноваційні, політичні, геополітичні, безпекові та інші світоглядні аспекти енергозабезпечення життєво важливих потреб та функцій держави, суспільства, економіки. Окрім того, діяльність у сфері енергетичної безпеки може суттєво еволюціонувати у часі в одній і тій само країні залежно від динаміки соціально-економічного та науково-технологічного розвитку, трансформації моделей функціонування енергетичних ринків. Останнім часом і в Україні, і у світі спостерігаються суттєві зміни принципів

регулювання енергетичного сектору, розширюється діапазон методів використання енергетики як інструменту досягнення політичних цілей [1].

Наразі складності та перепони щодо енергозабезпечення України вже переросли у проблему національної безпеки: від їхнього оперативного вирішення залежить подолання внутрішніх і зовнішніх кризових процесів у політичній та економічній діяльності. Також на сучасному етапі соціально-економічного розвитку фактор зниження енергоємності валового внутрішнього продукту є одним з ключових у забезпеченні енергетичної незалежності держави та зростання рівня її енергетичної безпеки. Вектор розвитку України до ЄС вимагає запровадження наукомісткого виробництва, розширення внутрішнього попиту, залучення вітчизняних та іноземних інвестицій, виробництва конкурентоспроможної продукції, закріплення та у подальшому розширення національної частки у світовому торговому балансі.

Для нашої країни, енергетична та економічна політика якої на сучасному етапі розвитку не забезпечує необхідного ефекту для посилення енергетичної складової у формуванні національної конкурентоспроможності, потрібно на основі внутрішньої специфіки перейняти позитивний закордонний досвід у сфері демонополізації енергетичного сектора й нарощування біопаливного виробництва. Вирішення проблеми енергозабезпечення на основі конкурентоспроможного виробництва біопалива сприятиме подоланню економічної відсталості та дасть змогу піднятися на орбіту цивілізованої економічно незалежної європейської держави. Швидкість і ефективність вирішення проблем енергетичної безпеки України визначаються її економічною спроможністю, а важливими проблемами енергетичного комплексу є зростання витрат виробництва і питомих капіталовкладень в енергетику. Система ефективного управління виробничими процесами має враховувати територіальні особливості та здійснювати споживання оптимальної виробничо-доцільної кількості енергоресурсів, надаючи пріоритет розвитку біопаливній індустрії [8, 9]. При цьому планувати виробляти різні види біопалива потрібно не тільки на

великих заводах, які мають, перш за все, забезпечувати відновлюваною енергією агропромисловий сектор економіки [10], але й на підприємствах малої потужності та різнопрофільності, що дасть змогу зробити технологічний та організаційний процес більш гнучким і пристосованим до українського, європейського й світового енергетичних ринків.

Для цього потрібно сформувати гнучку систему публічного управління, в енергетичній галузі, науково-методологічний підхід якої щодо формування організаційно-функціональних структур економіко-енергетичних систем України.

На національному рівні основними завданнями уряду України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів є запровадження єдиної державної політики у сфері використання енергоносіїв та енергозбереження, забезпечення збільшення частки відновлюваних видів палива у балансі попиту та пропозиції енергоносіїв, створення державної системи моніторингу виробництва, споживання, експорту й імпорту енергоносіїв тощо. Контроль за технічним станом об'єктів, режимами енергоспоживання, дотримання вимог безпеки здійснюють відповідні державні інспекції, а також відповідні комісії з питань техногенно-екологічної безпеки й надзвичайних ситуацій, функції і повноваження яких потрібно чітко регламентувати законами та іншими нормативно-правовими актами. Водночас пріоритетними напрямками стратегічного розвитку енергозабезпечення природно-економічних районів та областей країни є освоєння економічно досяжних регіональних (місцевих) покладів горючих копалин, вторинних енергетичних ресурсів, відновлюваних джерел енергії та потенціалу енергозбереження, забезпечення розвитку власних децентралізованих джерел генерації електричної і теплової енергії з досягненням необхідного рівня енергетичної та екологічної безпеки тощо [11].

Отже запроваджувана економіко-енергетична систем України на різних рівнях управління поєднує складний багатофакторний міжгалузевий характер, komponує в собі різноманітність форм і напрямів застосування різних видів

біопалива та має відповідність щодо всіх рівнів управління національною економікою. На регіональному, галузевому, територіальному рівнях, а також на рівні домогосподарств необхідно розробляти таку систему регулювання, на основі якої держава змогла б запровадити низку інноваційно-інвестиційних проєктів з використання відновлюваної енергії, в тому числі виробництва та споживання біопалива, підвищуючи рівень їхньої конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Суходоля О.М., Харазішвілі Ю.М., Бобро Д.Г. та ін. Енергетична безпека України: методологія системного аналізу та стратегічного планування: аналіт. доп. За заг. ред. О.М. Суходолі. Київ: НІСД, 2020. 178 с.

2. Климчук О.В. Пріоритети розвитку енергетичної політики в світі та Україні. Зб. наук. пр. ВНАУ. Серія: Економічні науки. 2012. Вип. 1 (56). Т 1. С. 123–128.

3. Дікареєв О. Стратегії освоєння енергетичних ресурсів шельфу світового океану. Економіка України. 2010. № 1. С. 60–73.

4. Климчук О.В. Економічне значення та оптимізація використання енергетичних ресурсів. Вісник аграрної науки. 2015. № 6. С. 62-66.

5. Климчук О.В. Управлінські аспекти формування економіко-енергетичної безпеки України на засадах розвитку біоенергетики: Монографія. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2021. 576 с.

6. Levytska I.V., Klymchuk A.O., Klymchuk O.V. Functions of salary at machine-building enterprises in formation of motives and stimules of personnel. Bulletin of Zaporizhzhia National University. Economic sciences. 2019. № 4 (44), Pp. 154-159. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2019-4-44-24>.

7. Микитенко В. Енергоефективність національної економіки: соціально-економічні аспекти. Вісник НАН України. 2006. № 10. С. 17–26.

8. Климчук О.В. Специфіка формування та механізми регулювання ринку біопалива. Економіка. Фінанси. Менеджмент. 2015. Випуск № 2. С. 13-21.

9. Про схвалення Енергетичної стратегії України до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність: Розпорядження КМУ № 605-р., 18.08.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/605-2017-%D1%80>.

10. Климчук О.В. Виробництво біопалив – шлях до енергонезалежності агропромислового комплексу України. Трансформаційна динаміка розвитку агропромислового виробництва. Зб. матеріалів Всеукр. науково-практичної конф. Вінниця, 2011. С. 57-60.

11. Климчук О. В. Стратегічні напрями формування національної енергетичної безпеки для економічного зростання України. Вісник Черкаського університету: Серія економічні науки. 2018. Вип. № 3. С. 28–37. DOI: 10.31651/2076-5843-2018-3-28-37.

Жук О.А., старший судовий експерт
сектору досліджень у сфері інформаційних технологій
Вінницького науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру МВС України

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА, ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ

Захист прав дитини є пріоритетним завданням як для нашої країни, так і для всієї міжнародної спільноти. Адже діти внаслідок фізичної і розумової незрілості, потребують спеціальної охорони і піклування, включаючи належний правовий захист як до, так і після народження. Згідно з дослідженнями Ради Європи, кожна п'ята дитина в Україні зазнає різних форм сексуального